

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

**ons kenmerk
Z/219066**

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 11 januari 2024 ontvangen aanvraag van Bureau Mulder-natuurlijk om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De activiteiten gaan over ecologisch onderzoek aan de das, uitgevoerd in de gehele provincie Noord-Brabant.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Provincie Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daardoor geen handtekening.

Besluit

Onderwerp

Op 11 januari 2024 hebben wij van Bureau Mulder-natuurlijk een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van de das, door het uitvoeren van ecologisch onderzoek. Deze activiteiten vinden plaats in de gehele provincie Noord-Brabant.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan Bureau Mulder-natuurlijk, Berkenlaan 28, 3737 RN te Groenekan, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.47, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het onder zich hebben of vervoeren van de:
 - **das** (*Meles meles*);
 - artikel 11.54, eerste lid, onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het vangen van de:
 - **das** (*Meles meles*);
 - artikel 11.54, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **das** (*Meles meles*);
 - artikel 11.48, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het gebruik van niet-selectieve vangmiddelen voor het vangen van de das:
 - niet-selectieve vallen; inloopvallen, kastvallen;
 - niet-selectieve strikken; geborgde hals- of pootstrikken;
 - niet-selectieve klemmen; soft-catch pootklemmen;
 - artikel 11.72, eerste lid, onder b, e en d van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor zover dit betreft het zich buiten gebouwen te bevinden met een of meer van de volgende middelen of met materialen waarmee die middelen direct kunnen worden gemaakt, als moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren:
 - klemmen; soft-catch pootklemmen;
 - vallen, met uitzondering van kastvallen; inloopvallen;
 - strikken; geborgde hals- of pootstrikkenvoor de periode 1 juli 2024 tot en met 1 juli 2029;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van deze vergunning;
- III. de gevraagde vergunning af te wijzen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 11.61, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het uitzetten van de:
 - **das** (*Meles meles*);omdat er voor deze soorten geen verbodsbepaling wordt overtreden;

- IV. aan de vergunning voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
- Besluit van GS van Utrecht, Z-WNB-SB-OV-2020-0899, 8215AD9B, 25 juni 2020 (hierna: activiteitenplan)
 - Aanvullende gegevens van 24 juni 2024
 - Bijlage 1: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	9
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	10
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	11
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	11
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	12
2.8 <i>(GEDEELTELIJK) AFWIJZEN VAN DE AANVRAAG VOOR BESCHERMDE SOORTEN</i>	15
2.9 <i>VOORZORG ANDERE BESCHERMDE SOORTEN</i>	15
3. CONCLUSIE	16
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	17

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 11 januari 2024 hebben wij van Bureau Mulder-natuurlijk een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 24 juni 2024 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/219066.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde diersoorten en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Het Waterschap Aa en Maas voert het project 'Meanderende Maas' uit langs de Maas in het gebied tussen Ravenstein en Lith. Daarbij worden dijken verhoogd en delen van uiterwaarden afgegraven. Boskalis voert de praktische werkzaamheden uit. In de uiterwaarden van het projectgebied en binnendijs leven dassen. Een deel van de dassen foerageert ook buiten het projectgebied en het is aannemelijk dat er ook buiten het projectgebied dassengroepen gevestigd zijn die juist binnen het projectgebied foerageren. Door het werk aan de dijk kunnen looproutes (tijdelijk) verloren gaan, door werkzaamheden kunnen dieren verstoord raken, en door het vergraven van de uiterwaarden gaat foerageergebied van de das verloren. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden heeft het Waterschap een mitigatieplan opgesteld, en bij RVO een ontheffing Soortenbescherming Wnb aangevraagd en toegekend gekregen.

Er is echter weinig bekend over de reactie van dassen op het verlies van een deel van hun foerageergebieden. Om die reden is door het bevoegd gezag naast een aantal mitigerende werkvoorschriften ook monitoring van dassen opgelegd door middel van het bepalen van bewoning van burchten en van de activiteit van dassen door te posten of cameravallen te plaatsen. Boskalis wil echter uitgebreider onderzoek, om op basis van feiten zorgvuldig met de dassen om te kunnen gaan. Daarnaast wordt gevraagd om looproutes te behouden of opnieuw in te richten. Daarvoor is nodig te weten te komen waar deze looproutes (gaan) liggen. Voor dit onderzoek heeft Boskalis twee gespecialiseerde onderzoeksbureaus in de arm genomen: Bureau Mulder-natuurlijk, gespecialiseerd in roofdieren zoals de das, en Jasja Dekker Dierecologie BV, gespecialiseerd in zoogdier- en roofvogelonderzoek. De werkzaamheden en dus het onderzoek zullen vele jaren duren; voorlopig is het eindrapport gepland voor het jaar 2029.

De opzet van het dassenonderzoek is om het gedrag van de dassen voorafgaand, tijdens en na afloop van de werkzaamheden vast te leggen; daarbij worden o.a. wildcamera's en GPS-halsbanden ingezet. Voor dat laatste is het nodig dassen te vangen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd door medewerkers van Bureau Mulder-natuurlijk. Daarbij kunnen andere partijen betrokken zijn zoals terreinbeheerders, lokale dierenartsen, technici, studenten en stagiaires.

Deze activiteiten vinden plaats in de gehele provincie Noord-Brabant. De meeste werkzaamheden zullen plaatsvinden in en rondom het projectgebied van de Meanderende Maas, maar door migratiegedrag van gezenderde dassen kan het onderzoek in heel Noord-Brabant plaatsvinden.

2.2 Onderzoek soorten

De beschrijving van uitgevoerd onderzoek ten behoeve van de aanvraag is niet aan de orde, omdat het onderzoek zelf de activiteit betreft en in de toekomst uitgevoerd gaat worden.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De vergunning wordt aangevraagd voor het uitvoeren van ecologisch onderzoek naar dassen in de provincie Noord-Brabant.

De aanvrager geeft aan dat er door de werkzaamheden:

- individuen van de das worden gevangen en weer losgelaten;
- individuen van de das onder zich worden gehouden en vervoerd kunnen worden;
- vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das kunnen worden beschadigd of vernield.

De werkzaamheden van het onderzoek betreffen het vangen van dassen middels inloop/kastvallen, hals- of pootstrikken of soft-catch pootklemmen ten behoeve van telemetrisch onderzoek. Vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das kunnen worden beschadigd door menselijke verstoring als gevolg van de vanghandelingen: het plaatsen, controleren en verwijderen van de vallen. In uitzonderlijke gevallen kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van de das worden vernield wanneer deze moeten worden uitgegraven omdat een dier daar zijn zender heeft verloren.

Houten inloopvallen vormen de basis van het vangen. Ze worden voor langere perioden in de buurt van burchten geplaatst (met de valklep vastgezet) en geaasd met maïs of ander voer. Een camera legt vast wat er gebeurt. Zodra een of meer dassen aan de val gewend zijn en gemakkelijk in- en uitlopen, wordt de val op scherp gezet en de das gevangen. Bij een vangst wordt een speciaal gebouwde dwangkooi aan de val gekoppeld en de das daarin gelokt of gedreven. De das kan dan worden vastgezet en met een injectie worden verdoofd. Daarna wordt hij uit de kooi gehaald, gemeten, op leeftijd geschat, etc. Ze krijgen een transponder (een 'kattenchip') van enkele millimeters groot, en er worden uitstrijkjes genomen voor onderzoek naar pathogenen. Ook krijgen zij een GPS-logger in de vorm van een halsband. Als de das is bijgekomen van de verdoving wordt hij in de burcht losgelaten zodat hij rustig kan herstellen van de schrik. De dieren zitten maximaal 1 uur gevangen in een inloop-/kastval. Het zorgvuldig uitvoeren van de hierboven beschreven handelingen, en bijkomen van de verdoving kost tenminste 1 uur. In totaal zijn dieren 2-3 uur in gevangenschap.

Niet alle dassen raken geïnteresseerd in de houten vallen. Dat kan betekenen dat er op een bepaalde plaats geen of onvoldoende dassen met deze methode gevangen kunnen worden om het onderzoeksdoel te kunnen bereiken. In dat geval worden er enkele geborgde halsstrikken geplaatst op wissels; dassen worden daarin gevangen als ze met enige vaart bij de burcht wegllopen of er naar terugkeren, zonder dat ze met voer gelokt hoeven te worden. Een halsstrik is een kabel van 3-4 mm dik, die een lus vormt boven een looppad en stevig vast zit aan een pen in de grond. Wanneer zelfs dat geen resultaat oplevert, kunnen één of meer soft-catch klemmen geplaatst worden waarmee een das met een poot kan komen vast te zitten. Soft-catch klemmen zijn pootklemmen die in de grond worden verborgen. Als een dier er op stapt, slaan de twee 'kaken' van de klem vanuit de grond omhoog en sluiten zich om de poot.

De aanvrager heeft ruime ervaring met geborgde strikken en soft-catch klemmen, voor de vangst van vossen, wasbeerhonden en dassen. Bij het gebruik zoals beschreven in de aanvraag vielen er geen doden en raakten nooit dieren gewond.

Tijdens het onderzoek wordt samengewerkt met een of meer ecologische medewerkers van de aannemer van Boskalis. Verder wordt contact gehouden en samengewerkt met de Stichting Dassenwerkgroep Brabant. Voor een nationaal onderzoek naar pathogenen onder wilde carnivore zoogdieren door Erasmus MC en het Dutch Wildlife Health Center worden tijdens de verdoving orale en rectale uitstrijkjes genomen.

In hoofdstuk 2.6 'Maatregelen' is beschreven hoe de vangmethoden worden ingezet en daarbij de gevolgen voor de das tot een minimum worden beperkt/

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de das te verlenen.

Het project betreft onderzoek naar dassen in het kader van het project 'Meanderende Maas' uit langs de Maas in het gebied tussen Ravenstein en Lith. Om het onderzoeksdoel te kunnen bereiken is het nodig om dassen op specifiek plekken te vangen, namelijk daar waar de werkzaamheden en de ingrepen in het landschap (gaan) plaatsvinden. Migrerende dassen kunnen het plangebied verlaten en elders provincie Noord-Brabant in trekken. Het onderzoek heeft daarmee betrekking op de gehele provincie, al zullen initiële vangacties binnen of net buiten het projectgebied plaatsvinden.

Tijdens het onderzoek wordt intensief contact gehouden met de uitvoerder (Boskalis) om de planning van de ingrepen en onderzoek af te stemmen en resultaten te delen, en zo nodig de onderzoeksstrategie aan te passen. Minstens twaalf keer per jaar is zulk overleg gepland. Elk kalenderjaar wordt een intern rapport geschreven en besproken. Het eindrapport wordt in 2029 voorzien. Daarna volgen waarschijnlijk nog een of meer addenda/vervolgrapporten omdat er nog beperkte werkzaamheden en onderzoek plaatsvinden na 2029. Er wordt in elk geval met het onderzoek doorgegaan tot de laatste GPS-halsband is uitgewerkt.

Omdat de werkzaamheden zich in de tijd verplaatsen van oost naar west, vinden de onderzoekswerkzaamheden ook lokaal gefaseerd plaats. Eerst worden dassenburchten en dassenwissels voorzien van cameravallen, en worden een of meer kastvallen bij de burchten geplaatst. Per burcht worden een of twee dassen gevangen en gezenderd, en gedurende een of meer jaren nauwkeurig gevolgd, afhankelijk van de voortgang van de ingrepen in het landschap, totdat voldoende gegevens van het ruimtelijk dassengedrag voor, tijdens en na de ingreep verzameld zijn. De planning wordt dus tijdens de onderzoeksperiode aangepast.

De werkwijzen omtrent het uitvoeren van de onderzoekswerkzaamheden staan beschreven in hoofdstuk 2.3 'Mogelijke effecten op beschermde soorten' en hoofdstuk 2.6 'Maatregelen'. De werkzaamheden worden zo uitgevoerd dat ze minimale impact hebben op de das. De vangmiddelen worden gericht ingezet waardoor de kans op bijvangst wordt geminimaliseerd. Er is een "escalatieladder" met betrekking tot invasievere vangmethoden. Deze worden pas ingezet wanneer de onderzoeksdoelen niet te behalen zijn met minder invasieve vangmethoden.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de das te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang 'voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, van de het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Het onderzoek met zenders aan zoogdieren levert nieuwe inzichten in hun gedrag en hun eventuele relatie met de mens, hun belang in (en invloed op) het ecosysteem. Voor het behoud en de bescherming van bepaalde soorten is inzicht in hun leefwijze, verkregen met zenders, noodzakelijk. De resultaten van dit onderzoek verschaffen inzicht in hoe de das reageert op verandering in zijn leefgebied door infrastructurele (en andere ruimtelijke) ingrepen. Deze kennis kan vervolgens weer gebruikt worden voor betere bescherming van de das bij ruimtelijke ingrepen.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan en de aanvullende gegevens van 24 juni 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor das zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Algemeen

Alle vallen zijn voorzien van een alarm, dat bij het afgaan van de val een bericht stuurt naar de telefoon van de onderzoekers. Zodoende hoeven gevangen dieren niet lang in de val te zitten; de onderzoeker is er binnen een uur bij. Door de toepassing van camera's bij alle vallen en de specifieke plaatsing van de vallen zijn bijvangsten van andere soorten zeldzaam. Bijvangsten worden direct ter plekke vrijgelaten. Bij gure weersomstandigheden worden geen geborgde halsstrikken en soft-catch pootklemmen scherp gezet.

Halsstrikken

Een strik is een kabel van 3-4 mm dik, die een lus vormt boven een looppad en stevig vast zit aan een pen in de grond. Een geborgde strik heeft een vast gesoldeerde stop op de draad, waardoor de lus van de strik niet zo ver kan dichtschuiven dat de das doodgaat. Een gevangen das zit dus aan een ijzeren kabeltje vast tot de onderzoeker hem verdoofd en bevrijd. Bij op scherp staande geborgde strikken verblijft de onderzoeker dicht in de buurt, zodat hij bij een alarm snel ter plekke is en de das niet langer dan enkele minuten tot een kwartier in de strik hoeft te zitten.

Soft-catch klemmen

Soft-catch klemmen zijn pootklemmen die in de grond worden verborgen. Als een dier er op stapt, slaan de twee 'kaken' van de klem vanuit de grond omhoog en sluiten zich om de poot. De gebruikte klemmen hebben kaken die met rubber gevoerd zijn. Bovendien blijft er bij dichtslaan een spleet van een halve centimeter open tussen de rubber kaken. Kleine gevangen dieren (zoals marters) kunnen hun poot eruit lostrekken. Een gevangen das trekt de klem uit de grond en activeert het alarm. De klem zit met veren en wartels stevig vast aan een pen in de grond. De veren en wartels zorgen ervoor dat de gevangen das voldoende bewegingsvrijheid heeft en zijn poot niet beschadigt. Ook bij op scherp staande klemmen verblijft de onderzoeker dicht in de buurt. Na vangst in een klem loopt een enkel dier tijdelijk (maximaal een week) wat mank, hoewel de gevangen poot altijd door de onderzoeker wordt gemasseerd.

Wet op de Dierproeven

Vangen en zenderen van dassen valt onder de Wet op de Dierproeven (WoD). De onderzoekers bezitten een instellingsvergunning voor het doen van dierproeven, en beschikken over een projectvergunning voor specifiek onderzoek voor "Ecologisch onderzoek aan landroofdieren (Carnivora) in het wild" met aanvraagnummer AVD26400202011304. In de vergunning en het bijbehorende studieplan is beschreven hoe om te gaan met gevangen dieren, om de risico's voor de gevangen dieren zo klein mogelijk te houden. Daarvoor is door het bevoegd gezag in deze, de Centrale Commissie Dierproeven, een ethische afweging gemaakt tussen individueel ongerief, en het doel van het onderzoek: meer kennis voor de bescherming van deze soort. Het studieplan is gebaseerd op eigen ervaring en kennis van de aanvrager aangaande het hanteren, verdoven en zenderen van dassen opgedaan in eigen onderzoek en uit onderzoek in het nabije buitenland. Specifiek voor de sedatie wordt gebruik gemaakt van het standaardwerk hierover (Kreeger et al., 2023. Handbook of Wildlife Chemical Immobilization. Boyeson, Minnesota).

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de das:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 dag voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen, zoals gemachtigde externe onderzoeksbureaus. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.

5. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan en de aanvullende gegevens van 24 juni 2024.
6. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
7. De in voorschrift 3 genoemde (rechts)personen die een handeling verrichten waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, zijn door de ontheffinghouder gemachtigd en geregistreerd op een (digitale) lijst van de ontheffinghouder. Een kopie van de actuele lijst met naam en registratienummer dient jaarlijks met het overzicht genoemd in voorschrift 9, aan ons te worden gestuurd onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit. De (rechts)personen dienen toestemming te hebben gegeven om zijn/ haar gegevens op deze lijst te delen met bevoegd gezag, toezichthouders en opsporingsambtenaren.
8. De in voorschrift 3 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar een handeling wordt verricht waarvoor aanspraak op deze ontheffing wordt gemaakt, over: a. een (digitale) kopie van deze ontheffing; b. een bewijs dat zij door de ontheffinghouder gemachtigd zijn, op naam; c. een geldig legitimatiebewijs; en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
9. Alle handelingen en bevindingen dienen door gebruikers van de ontheffing te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals het van gerelateerde acties of het uitgraven van een verblijfplaats. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven
10. Bij de melding, genoemd onder voorschrift 1, dienen de contactgegevens van de onderzoeksleider, de opdrachtgever en de eventueel betrokken terreinbeheerder(s) te worden meegestuurd.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

11. Vangen met strikken en klemmen dient uitsluitend te worden ingezet, indien noodzakelijk en urgent. In die gevallen dient in het logboek te worden onderbouwd dat het onderzoeksdoel niet was te bereiken doormiddel van vangen middels inloop-/kastvallen.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat invasievere vangmethoden als klemmen en strikken onnodig worden ingezet.

12. Het inzetten van een verdovingsgeweer of -pistool bij het vangen dient te worden uitgevoerd door een gediplomeerd dierenarts met een vergunning voor de daarbij ingezette middelen. De contactgegevens van de betreffende dierenarts dienen bij de melding van het onderzoek meegestuurd te worden.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat verdoving middels een verdovingsgeweer of -pistool of een gedegen manier wordt uitgevoerd.

13. Voor het onderzoek dat behalve onder de Ow, flora- en fauna- activiteit, ook onder de WoD valt, heeft de aanvrager een lopende projectvergunning specifiek voor "Ecologisch onderzoek aan landroofdieren (Carnivora) in het wild" met aanvraagnummer AVD26400202011304, afgegeven door de Centrale Commissie Dierproeven. Deze projectvergunning, of een vergelijkbare nieuwe vergunning, dient nog geldig te zijn om voor het betreffende onderzoek ook aanspraak op deze ontheffing te kunnen maken.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vergunninghouder over alle relevante vergunningen beschikt ten tijde van het onderzoek.

14. Waar het invasief onderzoek betreft dat onder de WoD valt, dient gewerkt te worden conform 'Handreiking dierproeven met wilde dieren in hun biotoop'.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de WoD op de juiste manier wordt uitgevoerd.

15. De handelingen waarvoor aanspraak op deze vergunning wordt gemaakt, mogen uitsluitend worden verricht in het kader van onderzoek.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vergunning alleen wordt gebruikt voor onderzoek.

16. Indien andere soorten als waarvoor het onderzoek is opgezet gevangen worden, dienen deze zo snel mogelijk op de vangplek weer te worden losgelaten.

Dit voorschrift is opgenomen om negatieve effecten op andere soorten zoveel mogelijk te beperken.

17. Voor herintroductie of re-populatie dient een separate ontheffing aangevraagd te worden.

Dit voorschrift is opgenomen omdat deze vergunning niet is afgegeven voor herintroductie of re-populatie.

18. Invasieve exoten die op de Unielijst staan en die gevangen worden, mogen niet worden losgelaten. Deze soorten moeten bij de Provincie Noord-Brabant worden gemeld (via het algemene nummer: 073 - 681 28 12) én bij de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (noordbrabant@faunabeheereenheid.info of 085 0717791).

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat invasieve exoten weer worden losgelaten in de natuur.

19. Gevangen verwilderde (huis)dieren, “dieren die van nature niet in de natuur in Noord-Brabant voorkomen en waarvan het niet de bedoeling is dat deze zich gaan vestigen in de natuur”, mogen niet zondermeer worden losgelaten. Deze soorten moeten bij de Provincie Noord-Brabant worden gemeld (via het algemene nummer: 073 - 681 28 12) én bij de Faunabeheereenheid Noord-Brabant (noordbrabant@faunabeheereenheid.info of 085 0717791).

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat ongewenste verwilderde (huis)dieren zich gaan vestigen in de natuur.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, komt de staat van instandhouding van de das niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.8 (Gedeeltelijk) afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten

De omgevingsvergunning is (ook) gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepaling als genoemd in artikel 11.61, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor de das.

Uit de in de aanvraag, het activiteitenplan en de aanvullende gegevens van 24 juni 2024 beschreven en (voor)genomen activiteiten blijkt echter dat er geen sprake is van een overtreding van de bepaling, artikel 11.61, eerste lid, van het Bal. Dit omdat het voor onderzoeksdoeleinden vangen van dieren en op de vangplek of elders binnen het huidige territorium met natuurlijk habitat weer loslaten, niet gezien wordt als uitzetten. Hierdoor wordt het verbod op artikel 11.61, eerste lid, van het Bal, niet overtreden en is een ontheffing hiervoor niet aan de orde.

2.9 Voorzorg andere beschermde soorten

Aangezien de onderzoeksprojecten in de gehele provincie Noord-Brabant plaats kunnen vinden, is het mogelijk dat tijdens of voorafgaand aan de handelingen blijkt dat verbodsbepalingen ten aanzien van andere activiteiten, soorten of hun leefgebied worden overtreden. In dat geval mogen de activiteiten niet plaatsvinden en dient eerst te worden nagegaan of een aanvullende of nieuwe ontheffingsaanvraag noodzakelijk is. Daarom zijn voorschriften opgenomen. Als er andere soorten worden aangetroffen, moet eerst een ecologisch onderzoek uitgevoerd worden. Dan kan worden nagegaan of er sprake is van een overtreding van een verbodsbepaling. Daarnaast geldt in alle gevallen de zorgplicht ten aanzien van alle beschermde soorten, voor zover de omgevingsvergunning hierop niet toeziet.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de das en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor het uitzetten van de das afgewezen. Zolang de werkwijze en de maatregelen volgens de stukken van de aanvraag gevolgd wordt, is een overtreding van een verbodsbepaling niet aan de orde.

